
I OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

*NARODZINY NOWOCZESNEJ ŚWIADOMOŚCI
MŁODZI POZYTYWiŚCI WARSZAWSCY:
„PRZEGLĄD TYGODNIOWY” 1866–1876*

EDYCJA PIERWSZA

OBRAZ CZŁOWIEKA – REWIZJE

Białystok, 5-6 grudnia 2014 roku

Materiały promocyjne:

*Badania naukowe finansowane w ramach Programu
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą:*

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

*„Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”:
w latach 2014–2018
Projekt nr 11H 13 058182*

**ZAKŁAD LITERATURY POZYTYWIZMU
I MŁODEJ POLSKI
KATEDRA BADAŃ FILOLOGICZNYCH
„WSCHÓD – ZACHÓD”
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY UNIWERSYTETU
W BIAŁYMSTOKU**

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

**NARODZINY NOWOCZESNEJ ŚWIADOMOŚCI
MŁODZI POZYTYWIŚCI WARSZAWSCY:
„PRZEGLĄD TYGODNIOWY” 1866–1876**

Edycja pierwsza

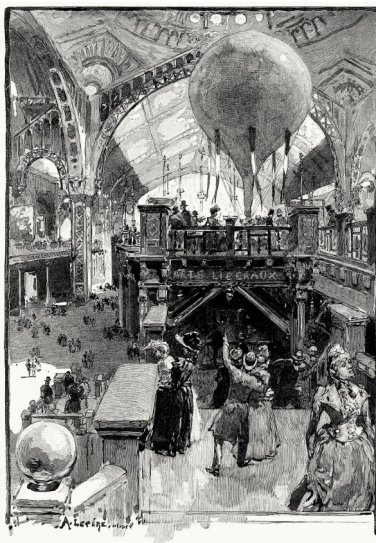
OBRAZ CZŁOWIEKA – REWIZJE

Program Konferencji

Białystok, 5-6 grudnia 2014 roku

ZAGADNIENIA BADAWCZE KONFERENCJI:

- Antropologia a utopia – ideologiczne uwarunkowania obrazu człowieka u młodych pozytywistów.
- Utopia antropologiczna a rzeczywistość społeczna; aporie myśli pozytywistycznej.
- Obraz kobiety na łamach „Przeglądu Tygodniowego”.
- Wzorce męskości, ideał mężczyzny-pozytywisty.
- Dziecko, starzec, inny, odmieniec, swój, obcy na kartach pisma.
- Entuzjastki/entuzjaści i rozczarowani – autoportret młodego pozytywisty.
- Scjentyista wobec transcendencji.
- Pozytywista wobec horyzontu piękna, wartości estetycznych.
- Kategorie prawdy i fałszu, dobra i zła w opisie świata młodych pozytywistów.
- Geniusz i przeciętna jednostka w procesie tworzenia dziejów.
- Naukowiec-kobieta i naukowiec-mężczyzna – ideały antropologiczne.
- Kategorie dziewiętnastowieczności, nowoczesność w opisie ideału antropologicznego pozytywistów.
- Role społeczne człowieka elity pozytywistycznej w teatrze życia codziennego (krytyk, filozof, lekarz, kobieta, dama, emancypantka etc.).
- Nowe metodologie wobec tematu (inspiracje feministyczne, men’s studies, geopoetyka i nowy regionalizm i inne).
- Pojęcia czasu i przestrzeni a obraz nowego człowieka.
- Recepcja pozytywizmu warszawskiego.
- Człowiek-pozytywista okiem polonistów i z oddalenia.

Paryż 1889, wystawa światowa

Źródło: D. Kobielski, *Warszawa na fotografiach z XIX wieku*, Warszawa 1982, s. 176.

„ – Ale jakże ty tak obszerne zadanie przeprowadzisz w piśmie, a raczej pisemku skromnych rozmiarów?!

– Zapewne, że zadanie trudne, ale pisemko, które otwieram w Imię Boże, jest jako maleńkie ziarenko nasienne, zawierające wszystko, całą roślinkę w zmniejszeniu, w miniaturze.... A nie ma być niczym innym, jak tylko kroniką krajową i powszechną.... Jeżeli zaś przy wytrwałości i pracy okoliczności pozwolą, maleńkie to ziarnko rozwinie się i pismo w zdwojonej objętości, wzmoczone nowymi siłami wewnątrz, stanie do dalszych trudów, obok tych, co istnieją, lub jeszcze powstaną... a których my przecież nie powitamy, jak nas powitano wykrzykiem:

– Tyle pism! Tyle pism! Tyle pism!”

Otwarcie pisma, „Przegląd Tygodniowy” 7 stycznia 1866, nr 1

„Do świątyni piękna poprowadzimy czytelników drogą z przeszłości do teraźniejszości – bo jesteśmy przekonani, że przeszłość sztuki to jedyna podstawa, na której opierać się powinno nie tylko wyrobienie nowożytnego malarstwa, ale wykształcenie krytyki i publiczności.

Każdy z nas nosi w piersiach w większym lub mniejszym stopniu poczucie piękna, odzywające się we wrażeniu, jakiego doznaje na widok obrazu, posągu lub pod wpływem dźwięków muzyki. Ale rzadko kto umie określić to wrażenie, sformułować sobie sąd o sztuce.... Bo niewielu posiada estetyczne wykształcenie, czyli wiadomości o warunkach, w jakich utwory piękna na nas oddziałują. Nauka estetyki nie jest przecież trudną”.

Muzeum Sztuk Pięknych w Warszawie, „Przegląd Tygodniowy” 7 stycznia 1866, nr 1

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI:

- Dr **Anna Janicka** – Uniwersytet w Białymstoku – **Przewodnicząca**
- Dr **Łukasz Zabielski** – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku – **Sekretarz**
- Dr **Anna Zdanowicz** – Biblioteka Narodowa w Warszawie
- Dr **Małgorzata Burzka-Janik** – Opole
- Dr **Michał Siedlecki** – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
- Dr **Wojciech Kalinowski** – Stowarzyszenie Naukowe „Oikoumene”
- Dr **Barbara Olech** – Wydział Filologiczny UwB
- Mgr **Sonia Demianova** – Uniwersytet im. Ilii Miecznikowa w Odessie
- Dr **Urszula Andrejewicz** – Wydział Filologiczny UwB
- Mgr **Jolanta Dragańska** – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
- Mgr **Urszula Adamska** – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
- Mgr **Monika Jurkowska** – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
- **Małgorzata Wojtowicz** – Wydział Filologiczny UwB
- Mgr **Piotr Drozdowski** – Wydział Filologiczny UwB
- **Olga Stankiewicz** – Wydział Filologiczny UwB

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI:

- Prof. **Alina Kowalczykova** – IBL PAN – **Przewodnicząca**
- Prof. **Józef Bachórz** – Uniwersytet Gdański
- Prof. **Barbara Bobrowska** – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
- Prof. **Grażyna Borkowska** – Instytut Badań Literackich PAN
- Dr hab. **Mariya Bracka** – Narodowy Uniwersytet im. T. Szewczenki w Kijowie.
- Prof. **Tadeusz Budrewicz** – Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie
- Prof. **Jarosław Ławski** – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
- Prof. **Natalia Maliutina** – Uniwersytet im. I. Miecznikowa w Odessie
- Prof. **Bogdan Mazan** – Uniwersytet Łódzki
- Prof. **Ewa Paczoska** – Uniwersytet Warszawski
- Prof. **Jolanta Sztachelska** – Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UwB

GOSPODARZE KONFERENCJI:

- Prof. dr hab. **Bogusław Nowowiejski**
  - Dziekan Wydziału Filologicznego
- Dr **Anna Janicka**
  - Kierownik Grantu NPRH „Narodziny nowożytnej świadomości...”
- Dr hab. **Jolanta Sztachelska**, prof. UwB
  - Kierownik Zakładu Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UwB

- Prof. dr hab. **Jarosław Ławski**
  - Kierownik Katedry Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
- Dr hab. **Urszula Sokólska**, prof. UwB
  - Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UwB

ROK DRUGI.
6 STYCZNIA 1887.

№ 1.

25 Grudnia
6 Stycznia 1887.

PRZEGLĄD TYGODNIOWY

ŻYCIA SPOŁECZNEGO, LITERATURY I SZTUK PIĘKNYCH.

Przedpłata wynosi w Warszawie: rocznie rsr. 3 (złp. 20), — półrocznie rsr. 1 kop. 50 (złp. 10), — kwartalnie kop. 15 (złp. 5), — miesięcznie kop. 25 (złp. 1 gr. 20). — Na prowincyi list kopert. rocznie rsr. 4 (złp. 20 gr. 20), — półrocznie rsr. 2 (złp. 10 gr. 10), — kwartalnie rsr. 1 (złp. 6 gr. 20). — Prenumeratorem w Cesarstwie dopłacać rsr. 2 za koperty. Jedeli innego pisma w takowych nie odbierają. — Pismo nasze w Warszawie prenumerować można we wszystkich kantorach, bez żadnej osobnej depłaty.

Główna Ekspedycja na Warszawę w Redakcji Przeglądu Tygodniowego. Nr 244/15 przy ulicy Nowolipiej, gdzie wszelkie listy i przysyłki adresować należy, oraz w kantorze przy drukarni Jana Jaworskiego, ulica Krakowska-Przedmieście Nr. 415. Komie naszego pisma na Galicyę wchodzącą, powierzone zostały księgarni Karła Wilda we Lwowie, na Kraków i Galicyę zachodnią księgarni Wieleśkiewicza i Jaworskiego w Krakowie, na W. Ks. Poznańskie księgarni Łatylka Niechaba w Poznaniu.

WYCHODZI W KAŻDĄ NIEDZIELĘ RANO.

SPIS ARTYKUŁÓW: Kwestya niemoralna. — Kronika krajowa. — (Korespondencya z Lublina). — Bibliografia i wiadomości literackie. — Przemysł. — Gospodarstwo i ogrodnictwo. — Co się dzieje w małym miasteczku, powiatku, przez Edwarda Lubowskiego. — Dolna pucywa. — Własności elektryczny wód mineralnych, przez Nowickiego. — Gwidy popularno-naukowe I. 0 tańca. — Teatr cudów. — Literatura zagraniczna. — Wynalazki i alegazja. — Zmarli.

ostatniej powieści *Affaire Clemenceau*, zajmując się niemal wyłącznie sprawą naturalności dziecięci w stosunku do społeczności, z przenikającą prawdą zglębia wewnętrzne zarody, nie pozwalające dzieciom naturalnym, równości moralno-społecznej. Pozwólmy przemówić temu, w każdym razie znakomitemu realistcie-powieściopisarzowi: Długo jeszcze będą się toczyły spory mówić on, w kwestyi dzieci nieprawych i na cześć ludzkości można się spodziewać, iż w końcu z naszych kodeksów prawnych i moralnych opinii, wyznaczam zostanie przesądzi ciążący na tych nieszczęśliwych, ale ten przesąd chociaż wszędzie zostanie zniszczony, odeszwe się jednak w samém naturalném dziecięciu, istocie najwiedziej zainteresowanej w tém, aby on nie istniał. Dziecię nie jest winno swęj hanby, a chociażby wszyscy mu ją wybaczyli, to przecież ono samo sobie nie wybaczyl! Bo czyż współcześnie mało istnieć będzie dzieci urodzonych z prawych związków, z którymi w każdym wypadku dziecię nieprawie będzie się porównywać? Znajdziej ono w swém sercu tyle wspaniałomyślności, ażeby nigdy nie sarknąć przeciw człowiekowi, który je obdarzył życiem fizycznym, nie troszcząc się o życie moralne, od którego nie otrzymało nic, ani nazwiska, ani pieszczoty, ani kierunku na dalszy ciąg żywota? A matka? Zdołała ona ją kochać jak kocha każde prawe dziecko swą matkę? Być bardzo może, siłą rozumu przywiąże się do niej silniej nawet, ale czyliż szacunek stanie w równęj mierze? Nie! niestety nigdy tego nie będzie! Mówmy co chcemy, dotąd dopóki nie zostaną zmienione fundamentalne zasady na których się opiera społeczność, nieprawie urodzenie, będzie zawsze niezmyta plama, bez względu na szlachetne usiłowania moralistów chrześcijańskich.

KWESTYA NIEMORALNA.

Kładąc ten tytuł, spodziewamy się odrzucić tych wszystkich czcinyków, którzy nieradzi dotykać publicznie spraw drażliwej natury, choćby nawet najwyższego interesu społecznego — aby tylko jakiś wyraz utarty w mowie potocznej, ale nieprzechodzący po za śmieszny kordon dziennikarskiemu stylowi zakreślony, nie zranil ich pełnego namaszczenia spokoju, nie spłonił przekwitłych wdzięgów bigotek i upatentowanych niewiniątek....

Bo u nas wolno być niemoralnym w czynie, pochichu, jak to powiadają zachowując dekorum, byleby tylko o tém... nie mówić...

Lecz właśnie dla tego, pragniemy poruszyć palącą kwestyę niemoralności społecznej; bo jeżeli wolno się jej wczynać i w pojocinach rozszerzać, pogotować, to niechże wolno będzie nam złe na jaw wydstać, niechże wolno nam będzie potrącić o pewną drażliwą, ale niestety niezmiernie ważną strunę społeczną niemoralności.

I dla czegoż byśmy nie mieli pisać, dla czegoż byśmy nie mieli dotknąć rany toczącej organizm? Wszakże nie wydajemy dla szesnastoletnich niewiniątek naszego pióra.... i pozwalamy najchętniej, aby dla spódniczekowych kantonów i krochmalnych Rodinów, nie istniała kwestya.... nieprawych dzieci.

Tak bowiem, o nią to zawadzić chcemy. Po co? Po to, że głos prawdy wyrwyjącej się przez zimne, a jednak tak wymowne cyfry statystyki, tłumionym być nie może i nie powinien.

Zajrzyjmy do liczb. Oto z wiarogodnych wykazów przekonywamy się, iż na 970 urodzeń w miesiącu lipcu r. z. w Warszawie, przypada 230 na podzutek, a 57 na dzieci naturalne ze związków nieslubnych. To jest stosunkowo wypada blisko trzecia część na te nieszczęśliwe istoty!

Mówimy *niezczęśliwe*, położenie bowiem nieprawych dzieci w społeczeństwie, położenie podzutek, zaczawszy od pierwszych chwil przyjsia na świat Boży, jest rzeczywiście godném litosci. Najprzód ginie ich trzecia część w zakładach szpitala i zapewne te nie są najmieszczęśliwszymi! Jakż więc twardy być musi los pozostałych? Powieściopisarze pod tym względem nie nie przesadzili, opisując ciężar dzwiganej hanby przez te istoty niewinne. A chociaż w ostatnich czasach społeczność dzięki wyższej cywilizacji, z nazwy podzutek, naturalnego dziecięcia, zjęła ohydne pigno zbrodni — to czy polepsza się przez to istotne położenie podległych temu nieszczęściu? Zapytamy się nawet czy polepszy się kiedykolwiek? Aleksander Dumas syn, w swęj

ROK DRUGI.
6 STYCZNIA 1887.

№ 1.

25 Grudnia
6 Stycznia 1887.

INFORMACJE O PRZEBIEGU KONFERENCJI

4 GRUDNIA 2014 ROKU

(CZWARTEK)

Godz. 12⁰⁰ – 24⁰⁰

Przyjazd i zakwaterowanie Gości.

UWAGA:

W hotelu od godz. 17⁰⁰ do 20⁰⁰ dyżurować będą studenci – przedstawiciele Komitetu Organizacyjnego.

TELEFONY AWARYJNE:

Dr **Anna Janicka**: 668 215 232

Dr **Łukasz Zabielski**: 793 957 149

HOTEL:

Hotel Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku, ul. Ciepła 40 (wejście od ulicy Jagienki)

DOJAZD DO HOTELU:

Z dworca PKP t a k s ó w k ą lub autobusami linii 18
[wysiąść na 5 przystanku: „Sienkiewicza – biuro projektów”]

POSILKI:

Śniadania 5 i 6 grudnia – w hotelu, **godz. 7⁰⁰ – 8³⁰**

Obiady 5 i 6 grudnia – na miejscu obrad, w sali wydzielonej na I piętrze, **godz. 14⁰⁰**

Kolacja 5 grudnia – Hotel Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania, **godz. 20⁰⁰**
(Restauracja Capitol)

MIEJSCE OBRAD:

Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia – Białystok,
ul. M. Skłodowskiej-Curie 14, Sala Audytoryjna, piętro VI.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

– Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski

Plac Uniwersytecki 1, 15-420 Białystok, II piętro, pokój 147, tel. 85 745 74 98,
Lub:

– Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”

Plac Uniwersytecki 1, 15-420 Białystok, I piętro, pokój 75, tel. 85 745 74

DELEGACJE:

– Będą stemplowane na miejscu obrad pierwszego i drugiego dnia.

Białystok, Zwierzyniec, początek XX wiek

IMPREZY TOWARZYSZĄCE

5 grudnia: 17³⁰ – 19⁰⁰

Muzeum Historyczne w Białymstoku, Willa Cytronów, ul. Warszawska 37

Panel: *Dziedzictwo pozytywizmu – dziś*

Udział biorą między innymi: prof. Bogdan Burdziej, prof. Tadeusza Budrewicz, prof. Tadeusz Bujnicki, prof. Tomasz Sobieraj, prof. Jolanta Sztachelska, inni Uczestnicy Konferencji

Prowadzenie: dr Anna Janicka i dr Łukasz Zabielski

5 grudnia: 20⁰⁰

Uroczysta Kolacja: Hotel WSiFiZ, ul. Ciepła 40

**5 GRUDNIA 2014 ROKU
(PIĄTEK)**

Godz. 7⁰⁰ – 8³⁰

Śniadanie

Godz. 8³⁰

Studenci prowadzą uczestników na miejsce obrad

I. UROCZYSTE OTWARCIE KONFERENCJI NAUKOWEJ:

Narodziny nowoczesnej świadomości.

Młodzi pozytywiści warszawscy: „Przegląd Tygodniowy” 1866–1876.

MIEJSCE SPOTKANIA:

Sala Audytoryjna, VI piętro, Biblioteka Uniwersytecka,
ul. M. Skłodowskiej-Curie 14

Godz. 9⁰⁰

- Powitanie Gości: dr **Anna Janicka**
- Idea i cel sesji: dr **Łukasz Zabielski**
- Uroczyste otwarcie Konferencji: prof. **Alina Kowalczykowa**
- Komunikaty: mgr **Jolanta Dragańska**

II. OBRADY PLENARNE

Panel I: *Modele człowieka*

Godz. 9³⁰ – 11¹⁵

Przewodnicząca obrad: prof. **Alina Kowalczykowa** (IBL PAN Warszawa)

1. Prof. **Tomasz Sobieraj** (UAM, Poznań),
*W służbie prawdy i postępu. Ideał antropologiczny uczonego (mężczyzny) we
wczesnej publicystyce „Przeglądu Tygodniowego”*
2. Prof. **Tadeusz Budrewicz** (UP, Kraków),
Modele poezji na łamach „Przeglądu Tygodniowego”
3. Prof. **Janina Szczęśniak** (UMCS, Lublin),
*Stereotyp a wizerunek pożądanego „człowieka starego” w publicystyce
„Przeglądu Tygodniowego” (1866–1876)*

4. Dr **Anna Janicka** (UwB, Białystok),
Kategoria „życia” w publicystyce „Przeglądu Tygodniowego”

Dyskusja: 10⁴⁵ – 11¹⁵

Przerwa na kawę: 11¹⁵ – 11³⁰

III. OBRADY PLENARNE:

Panel II: *Człowiek i świat*

Godz. 11.30 – 13.10

Przewodniczący obrad: Prof. **Tadeusz Bujnicki** (UW, Warszawa)

1. Dr **Dawid Maria Osiński** (UW, Warszawa),
Deskrypcje Oświecenia. Pozytywiści wobec tradycji i kultury wieku rozumu. Przypadek "Przeglądu Tygodniowego"
2. Dr **Sylwia Karpowicz-Słowikowska** (UG, Gdańsk),
O Rosji, Rosjanach i literaturze rosyjskiej na łamach „Przeglądu Tygodniowego” w latach 1866–1876
3. Dr **Iwona E. Rusek** (Warszawa),
Pozytywizm jako trop interpretacyjny w „Fachowcu” Wacława Berenta
4. Dr hab. **Mariya Bracka** (Uniwersytet im. T. Szewczenki w Kijowie),
Pozytywizm warszawski a pozytywizm kijowski: wizje człowieka i świata

Dyskusja: godz. 13.10 – 14.00

Obiad: godz. 14.00 – Sala na I piętrze – w miejscu obrad

IV. OBRADY W SEKCJACH: 15⁰⁰ – 17⁰⁰

Panel III A: *Zarysy antropologiczne*

Przewodniczący obrad: Prof. **Jarosław Ławski** (Uniwersytet w Białymstoku)

1. Mgr **Monika Jurkowska** (Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”)
Pozytywistyczny homo oeconomicus. O cyklu „Praca i majątek, czyli środki uczciwego wzbogacania się” (1867) Adama Wiślickiego

2. Mgr **Sonia Demianowa** (Uniwersytet im. I. Miecznikowa w Odessie),
Percepcja zasad pozytywizmu w pracach filozoficznych Włodzimierza Lesewicza
3. Dr **Małgorzata Chrobak** (UP, Kraków),
W trosce o „młodocianą pleć”. Krytyka książki oraz literatury dla dzieci i młodzieży na łamach „Przeglądu Tygodniowego” (1866–1876)
4. Dr **Łukasz Zabielski** (Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego),
Figury „innego”: Kronika Zagraniczna w „Przeglądzie Tygodniowym”
5. Prof. **Natalia Maliutina** (Uniwersytet im. I. Miecznikowa w Odessie),
Spektrum problemów pozytywistycznych w publicystyce „Odeskiego Kuriera” w latach siedemdziesiątych

Dyskusja 16⁴⁰ – 17⁰⁰

17³⁰ – Panel w Muzeum Historycznym

20⁰⁰ – Uroczysta Kolacja

Panel III B: *Sztuka, teatr, gatunki*

Przewodniczący obrad: Prof. **Tadeusz Budrewicz** (UP, Kraków)

1. Dr **Małgorzata Sokalska** (UJ, Kraków),
Opera oczami pozytywistów
2. Dr **Karolina Szcześniak** (UMCS, Lublin),
Analiza genologiczna publicystyki „Przeglądu Tygodniowego” (1866–1876) w kontekście dyskursu antropologicznego
3. Mgr **Urszula Adamska** (UwB, Białystok),
Humoreska na łamach „Przeglądu Tygodniowego”
4. Mgr **Jolanta Dragańska** (UwB, Białystok),
Debiuty dramatopisarskie na łamach „Przeglądu Tygodniowego” w latach 1866-1877
5. Dr **Mateusz Skucha** (UJ, Kraków),
Adwokat sprawy niewieściej. O dwóch cyklach artykułów Aleksandra Świętochowskiego w „Przeglądzie Tygodniowym”

Dyskusja 16²⁰ – 17⁰⁰

17³⁰ – Panel w Muzeum Historycznym

20⁰⁰ – Uroczysta Kolacja

6 GRUDNIA 2014 ROKU (SOBOTA)

Godz. 7⁰⁰ – 8³⁰

Śniadanie w hotelu

Godz. 8³⁰

Studenci prowadzą uczestników na miejsce obrad

V. OBRADY PLENARNE

Godz. 9⁰⁰-10²⁰ (Biblioteka Uniwersytecka)

Panel IV: *Ludzie i kategorie*

Przewodniczący obrad: Prof. **Tomasz Sobieraj** (UAM, Poznań)

1. Prof. **Tadeusz Bujnicki** (UW, Warszawa),
Sienkiewicz w „pozytywistycznym słoneczniku”
2. Prof. **Jolanta Sztachelska** (UwB, Białystok),
Co Sienkiewicz przywiózł z Ameryki?
3. Prof. **Hanna Ratuszna** (UMK, Toruń),
Kategorie czasu i przestrzeni – problematyka antropologiczna w pismach pozytywistów warszawskich

Dyskusja: 10²⁰-10⁵⁰

Przerwa na kawę: 10⁵⁰-11¹⁰

VI. OBRADY PLENARNE

Godz. 11.10-12.30

Panel V: *Syntezy i otwarcia*

Przewodnicząca obrad: Prof. **Jolanta Sztachelska** (UwB, Białystok)

1. Dr **Agnieszka Bąbel** (IBL PAN, Warszawa),
„Anioł z patentem” i dzielna lekarka – ewolucja obrazu kobiety uczzonej w kontekście dyskursu antropologicznego
2. Dr **Małgorzata Burzka-Janik** (Opole),
Figura „redaktora” w „Przeglądzie Tygodniowym” [Rocznik I: 1866]
3. Dr hab. **Anna Sobiecka** (AP, Słupsk),
Felietonistyka teatralna Józefa Kotarbińskiego („Przegląd Tygodniowy” 1866–1876)

4. Prof. **Agnieszka Czajkowska** (AJD, Częstochowa),
Pozytywizm warszawski w syntezach historycznoliterackich
5. Prof. **Alina Kowalczykowa** (IBL PAN, Warszawa),
Człowiek - jaki być powinien?

Dyskusja: 12³⁰-13⁰⁰

Godz. 13⁰⁰

Dr **Anna Janicka**: Podsumowanie i zakończenie konferencji

Obiad: godz. 13³⁰ (sala na I piętrze w miejscu obrad)

INFORMACJA DLA AUTORÓW:

Owocem spotkania będzie tom pokonferencyjny. Musi on zostać zredagowany do połowy 2015 roku.

Zatem na Państwa teksty czekamy do 28 lutego 2015 roku.

Jest to termin ostateczny.

- Książka ukaze się na przełomie 2015 i 2016 roku z datą 2015 roku.
- Objętość tekstów: od 8 do 25 stron znormalizowanych, przypisy polskie, mile widziane ilustracje (czarno-białe).
- Wzór przypisów załączmy na końcu Programu.
- Książka ukaze się w Naukowym Projekcie Wydawniczym – Serii „Przełomy/Pogranicza” [Wydawanym przez Katedrę Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”].

NAUKOWY PROJEKT WYDAWNICZY - SERIA „PRZEŁOMY/POGRANICZA”

Dziedzictwo przeszłości nie jest czymś danym raz na zawsze. Wymaga nowych odczytań, ponowień interpretacji, odwagi zapytywania o to, o co nasi poprzednicy nie mogli bądź nie mieli śmiałości pytać. Odnowienie znaczeń, przekraczanie utrwalonych stereotypów analitycznych, akty zerwania z kano-nem interpretacyjnym stanowią część tego samego, żywego procesu tworzenia kultury, którego równie fundamentalną częścią są nieustanne powroty do tradycji i szacunek życiowy dla autorytetów przeszłości. Seria Wydawnicza „Przełomy/Pogranicza” publikuje prace:

- Stanowiące próbę nowego odczytania tekstów i autorów, zjawisk literackich i kulturowych dobrze już, zdawać by się mogło, znanych i rozpoznanych.
- Studia ujmujące problematykę literacką w ujęciu komparatystycznym i interdyscyplinarnym, innymi słowy: „pogranicznym”.
- Prace z zakresu najszerzej rozumianej wiedzy o kulturze i sztuce, proponujące monograficzne lub/oraz nowe, „przełomowe” ujęcia tematu.
- Książki autorów, których uznać można za klasyków badań nad pewną dziedziną humanistycznego dyskursu.
- Dzieła o literaturze, kulturze i sztuce – z różnych powodów – nie mogły się ukazać, nie znalazły właściwego momentu.
- Pragniemy, by książki publikowane w Naukowej Serii Wydawniczej „Przełomy/Pogranicza” tworzyły niewielkie cykle tematyczne, skoncentrowane wokół pojedynczego dzieła, osoby, wątku. Jednym z takich projektów – planowanych jako cykl sympozjów i publikacji – są studia o przemianach formuł emancypacji kobiet.

NAUKOWY PROJEKT WYDAWNICZY – SERIA „PRZEŁOMY/POGRANICZA”

Tomy wydane w NPW– Serii „Przełomy/Pogranicza”:

- *Piękno Juliusza Słowackiego*, Seria I, *Principia*, red. J. Ławski, K. Korotkich, M. Bajko, 2012
- *Piękno Juliusza Słowackiego*, tom II: *Universum*, red. J. Ławski, G. Kowalski, Ł. Zabielski, 2014
- Barbara Olech, *Harmonia, liryzm, trwoga. Studia o twórczości Bronisławy Ostrowskiej*, 2012
- Marcin Bajko, *Heroiczna apokalipsa. W kręgu idei i wyobraźni Tadeusza Micińskiego*, 2012
- *Pogranicza, cezury, zmierzchy Czesława Miłosza*, red. A. Janicka, K. Korotkich, J. Ławski, 2012
- Anna Janicka, *Sprawa Zapolskiej. Skandale i polemiki*, 2013
- *Żeromski. Tradycja i eksperyment*, wstęp J. Ławski, red. A. Janicka, A. Kowalczykowa, G. Kowalski, Białystok – Raperswil 2013
- Ryszard Löw, *Literackie podsumowania polsko-hebrajskie i polsko-izraelskie*, red. tomu M. Siedlecki i J. Ławski, posłowie B. Olech, Białystok 2014

Ukażą się w Serii między innymi:

- Żeromski. *Piękno i wolność. Studia*, 2014
- Jarosław Ławski, Miłosz. „Kroniki” istnienia, 2014
- *Studia o twórczości Józefa Ignacego Kraszewskiego*, T. 1–2, 2014-2015
- Halina Krukowska, „Pan Tadeusz” jako poezja czysta. *Studia o Mickiewiczu*
- *Piękno Juliusza Słowackiego*, Seria III, 2015
- Alina Kowalczykowska, *Pisma rozproszone i zarzucone*, tom II, red. A. Janicka, G. Kowalski, 2015
- *Przemiany formuły emancypacji kobiet od XVIII wieku do XX-lecia międzywojennego*, 2015 [Tytuły zapowiedzianych tomów w wersji roboczej.]

przełomy
pogranicza
studia literackie

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PRZYGOTOWANIA TEKSTÓW DO DRUKU:

Prosimy o przygotowanie tekstów według następujących reguł:

1. W tekście głównym: czcionka Times New Roman 12 pkt. i 1,5 odstępu między wierszami (Ctrl 5); wyodrębnione cytaty 10 pkt. i 1,5 odstępu. Cytaty wyróżniamy wcięciem (akapit 0,7 cm), wyrazy obcojęzyczne wyróżniamy kursywą.
2. Posługujemy się tradycyjnym systemem przypisów (nie stosujemy tzw. systemu harwardzkiego).
3. Przypisy wprowadzamy na dole strony.

4. W przypisach posługujemy się polskimi odsyłaczami: *tenże, taż, tamże, zob., dz. cyt., tegoż, tejże*.
5. Opis bibliograficzny artykułu z czasopisma:
Autor, *Tytuł artykułu*, „Tytuł czasopisma”, R. 10: 1988, z. (nr) 8, s. 15.
6. Opis bibliograficzny książki z serii wydawniczej:
Autor, *Tytuł, podtytuł*, wyd. x popr. i uzup., oprac. xxx, przekł. xxx, Wrocław 19xx, BN I 234, s. 5.
7. Przy pracach zbiorowych podajemy podtytuły oraz nazwiska redaktorów tomów:
Autor, *Tytuł artykułu*, [w:] *Tytuł zbioru, podtytuł*, redaktor, t. x, Wrocław 19xx, s. 23–65.
8. W tekście głównym podajemy pełne nazwy miejscowe, imiona i nazwiska osób. W przypisach tylko inicjały imion.
9. W tekście głównym nie stosujemy skrótów typu: m.in.; tj. — posługujemy się pełnymi formami.
10. Wcięcia akapitowe 0,7 cm, nie separujemy akapitów w żaden inny sposób.
11. Marginesy standardowe, tj. po 2,5 cm z każdej strony.
12. Objętość tekstu: od 8 do 25 stron znormalizowanego maszynopisu.

Prosimy o przesłanie tekstu na adres mailowy, bez wydruku:

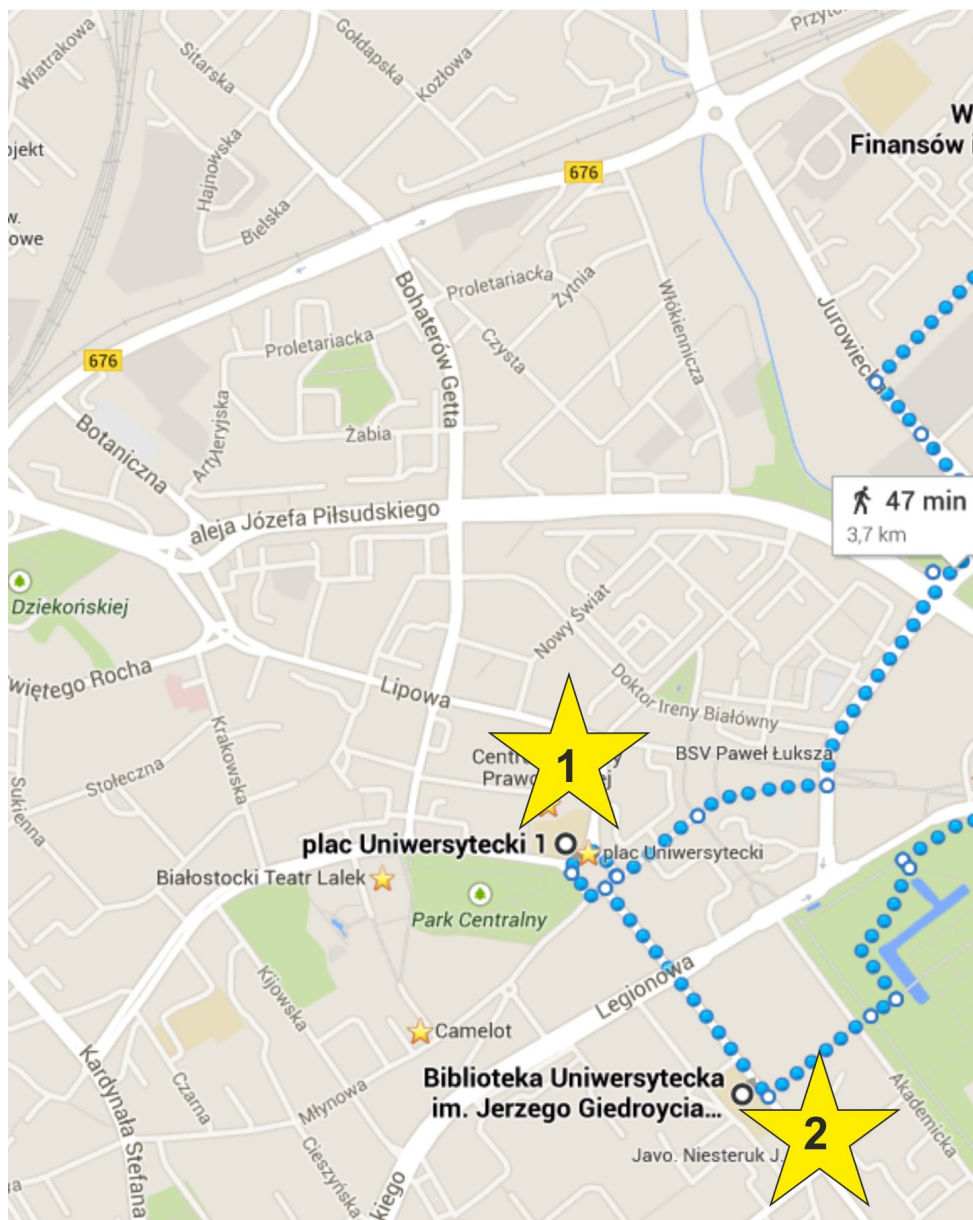
jannicka@wp.pl

13. Do tekstu powinna być dołączona: nota biograficzna o autorze rozprawy, zawierająca informacje takie jak: stopień, tytuł naukowy, miejsce pracy, ważniejsze publikacje, zainteresowania naukowe i pozanaukowe [nie dłuższa niż pół strony].
14. Propozycje ilustracji czarno-białych [mile widziane!] prosimy nadsyłać w rozdzielczości 300 dpi w formacie JPG lub tif.

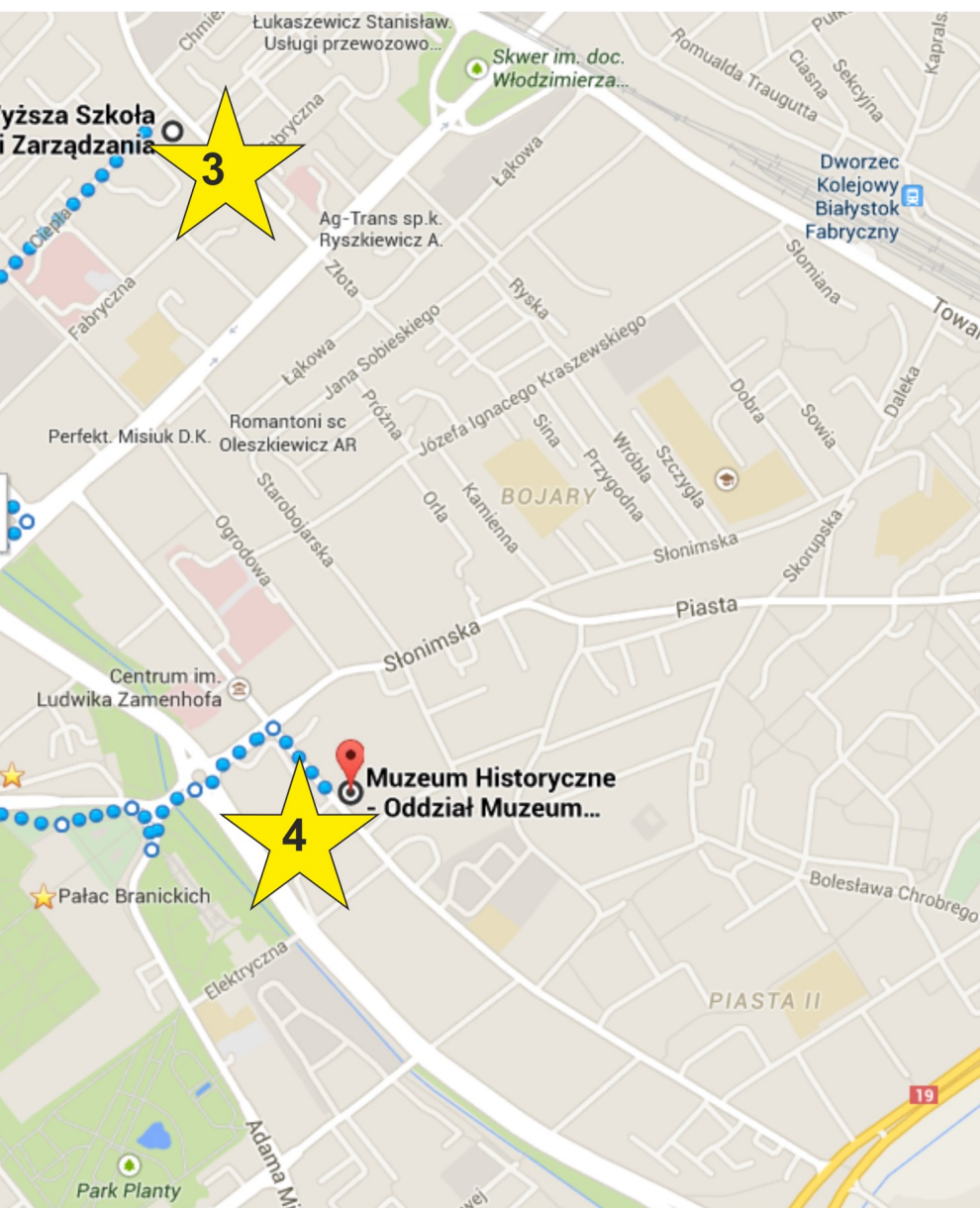
Białystok, początek XX wiek

Plan

1. Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski, Plac Uniwersytecki 1
2. Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia, ul. M. Skłodowskiej-Curie 14

Miasta

3. Hotel Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku, ul. Ciepla 40

4. Muzeum Historyczne w Białymstoku, Willa Cytronów, ul. Warszawska 37

